

عنوان مقاله:

تاملی بر مدل های مسئولیت کیفری اشخاص حقوقی (مطالعه نظام های کیفری آمریکا، استرالیا و ایران)

محل انتشار:

مجله مطالعات حقوقی، دوره 11، شماره 1 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 35

نویسنده:

محسن شریفی - استادیار دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه شیراز

خلاصه مقاله:

نظام های حقوقی برای فائق آمدن بر معضل انتساب مسئولیت کیفری به اشخاص حقوقی تا کنون سازوکارهای مختلفی را به بونه آزمایش برده اند؛ از جمله، مسئولیت کیفری مافوق و کارفرما، مسئولیت کیفری مبتنی بر نظریه مغز متفکر، مسئولیت کیفری استوار بر ایده تقصیر جمعی، مسئولیت کیفری ماخوذ از نظریه قدرت و پذیرش که به رغم داشتن تفاوت های معنادار، بر انتقال تقصیر از فرد یا افرادی خاص به شخص حقوقی موضع مشترک دارند. مسئولیت کیفری سازمانی اما برگرفته از احراز تقصیر در ساختار شخص حقوقی و به عبارتی سیاست جرم زای آن و نه فردی معین است. نظام کیفری ایران، به موجب ماده (۱۴۳) قانون مجازات اسلامی به مسئولیت اشتقاقی مبتنی بر نظریه نمایندگی قانونی گرایش نشان داده است. رویکرد مضیقی که از دو سو مولد اشکال است: نخست، عدم توجه به نمایندگی قراردادی و دیگر، عدم اعتنا به مسئولیت سازمانی. با این بیان، پرسش اساسی آن است که از چه روی می توان به نوعی از مسوولیت دست یافت که از یک جهت از کم ترین اشکال برخوردار و از جهت دیگر با گونه های اشخاص حقوقی بیشترین همسویی را داشته باشد؟ از جمله مهم ترین دلایل انجام این تحقیق که روش آن توصیفی-تحلیلی و ابزار گردآوری آن کتابخانه ای است، نوپا بودن مسوولیت کیفری قاعده مند اشخاص حقوقی به ویژه در نظام کیفری ایران و هدف بنیادین آن، استخراج ضعف های مترتب بر سازوکارهای انتساب مسوولیت به آن ها و ارائه طریق برای رفع شان است.

کلمات کلیدی:

اشخاص حقوقی، اهلیت جنایی، مسئولیت کیفری، مسئولیت کیفری مستقیم، مسئولیت کیفری نیابتی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1845524>

